

Raadsvergadering	29-01-2019
Volgnummer	136-2018
Onderwerp	Geactualiseerde missie en visie Centre Céramique – Kumulus – NHMM en voorbereidingskrediet voor de integratie Kumulus Muziekschool Maastricht in Centre Céramique
Programmanummer	8 Kunst en Cultuur
Registratienummer	2018-37560
Collegevergadering	27-11-2018
Portefeuillehouder	Wethouder Janssen
Organisatieonderdeel	BO Economie en Cultuur
Behandelend ambtenaar	PSL Lambrechts Telefoonnummer: 043-350 5437 paul.lambrechts@maastricht.nl
Bijlagen	Bijlage 1 Raadsbesluit bijlage 2 B_2: Missie en Visie bijlage 3 B_3: presentatie raad

AAN DE GEMEENTERAAD

Samenvatting

De raad wordt gevraagd de geactualiseerde missie en visie van Centre Céramique – Kumulus – Natuurhistorisch Museum Maastricht (NHMM) vast te stellen en een voorbereidingskrediet te voteren van € 600.000 voor de uitwerking van het definitief Ontwerp (DO) van de fysieke integratie van Kumulus Muziekschool Maastricht in Centre Céramique.

In de geactualiseerde missie en visie staan de vernieuwde stedelijke rol en relevantie van onze cultuurinstelling centraal. De toekomstige huisvesting moet hierop aansluiten en moet het duurzaam

uitvoeren van deze missie en visie mogelijk maken. Daarom wordt de raad ook gevraagd in te stemmen met de uitwerking van de fysieke integratie van de muziekschool in Centre Céramique. In het tweede kwartaal van 2019 zal op basis van het DO een nieuw besluit aan de raad voorgelegd worden.

Beslispunten

De raad besluit:

1. De geactualiseerde missie en visie van Centre Céramique - Kumulus – NHMM vast te stellen.
2. Een voorbereidingskrediet van € 600.000 te voteren voor de uitwerking van de integratie van Kumulus Muziekschool Maastricht in Centre Céramique.

1. Aanleiding, bevoegdheden en context.

Geactualiseerde missie en visie als fundament onder de transitie

De gemeentelijke culturele instelling Centre Céramique – Kumulus - NHMM vormt een belangrijke sokkel onder het gemeentelijk cultuurbeleid. In het bijzonder de wijze waarop via deze instelling de actieve cultuurparticipatie, de talentontwikkeling, de kennisverwerving en beleving van onze geschiedenis vorm krijgt, staat centraal in de keuze van Maastricht om deze cultuurfuncties zelf te organiseren.

Eigen recent onderzoek naar de cultuurbeoefening, cultuurdeelname en de cultuurwaardering in Maastricht (2017) wijst uit dat meer dan 2/3 van de Maastrichtenaars actief deelneemt aan cultuur of zelf cultuur maakt (zie ook 'Indicatoren'). Dit is boven het landelijk gemiddelde. Bovendien heeft die actieve cultuurdeelname een groot positief effect op de sociale cohesie en op de mentale en fysieke gezondheid van de Maastrichtenaar: cultuur maken in al zijn vormen brengt jong en oud in de eigen omgeving of in de cultuurinstelling bij elkaar, zet ook letterlijk aan tot bewegen (bijv. dansen of zingen voor ouderen), en opent de blik op de wereld buiten Maastricht. Centre Céramique – Kumulus -NHMM is onze centrale gemeentelijke voorziening op dit vlak en draagt sinds jaar en dag bij aan die hoge participatiegraad. Onze cultuurinstelling draagt daarmee ook rechtstreeks bij aan de realisering van de ambities uit het coalitieakkoord (aantrekkelijke stad, gezonde stad en sociale en saamhorige stad).

Centre Céramique - Kumulus - NHMM is in volle transitie: sinds de opdracht van de raad uit 2013 is de interne fusie gerealiseerd. Eind 2017 is in de Dienstverleningsovereenkomst 2018 tussen beleid

en de instelling een eerste missie en visie vastgelegd en is de organisatie aangepast aan deze nieuwe uitgangspunten. Ook de nieuwe programmering is integraal opgepakt.

Vanaf april 2017 is door de raad via een startbesluit en een raadsbesluit een raads werkgroep transitie ingesteld die de transitie in kaart bracht, de gewenste ontwikkeling formuleerde en het college adviseerde om in 2018 snel werk te maken van duurzame oplossingen (zie eindrapportage raads werkgroep transitie Centre Céramique, Kumulus en Natuurhistorisch Museum, maart 2018).

In de motie van 3 juli 2018 heeft de raad het college gevraagd een geactualiseerde missie en visie voor te leggen. Deze liggen nu ter vaststelling voor (Bijlage B_2). Kern van deze geactualiseerde missie is de omkering van het oude perspectief: we beschrijven de gewenste rol en betekenis van Centre Céramique – Kumulus - NHMM in en voor de stad. Van daaruit formuleren we onze vier kernkwaliteiten en vertalen we die ook naar de wijze waarop we onze voorzieningen, organisatie en activiteiten willen organiseren.

Centraal in de missie en visie staat het cultureel potentieel van elke Maastrichtenaar. Centre Céramique – Kumulus - NHMM worden de gids en reisgezel voor het culturele avontuur dat elke Maastrichtenaar kan aangaan in en met deze stad. Van historie tot experiment, van amateur tot professional of wetenschapper, ze kunnen bij de instelling terecht voor coaching, ondersteuning, een podium en voor kennis. We verbinden en verrassen en stimuleren de verwondering en zetten in op de kracht van de verbeelding. Deze missie en visie is geformuleerd op hoofdlijnen. Jaarlijks wordt de praktische uitwerking vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst.

Huisvesting op maat van de missie en visie

De huisvesting van (onderdelen van) onze culturele instelling Centre Céramique - Kumulus - NHMM moet voortvloeien uit de visie en ambitie: het streven naar een nieuwe, integrale programmering op het thema cultuurparticipatie (van bibliotheekfunctie, over centrum voor amateurkunsteducatie tot schatkamer voor ons erfgoed) bepaalt plaats en vorm van de toekomstige voorzieningen. Er is behoefte aan vernieuwing van het aanbod, intensievere samenwerking met elkaar en partners in de stad, duidelijke rollen, centrale ontmoetingsplekken, werkruimtes en podia en tegelijkertijd ook aansluiting in de buurten.

Die huisvesting moet niet alleen bijdragen aan het realiseren van de doelen uit de missie en visie, maar moet de instelling ook de mogelijkheid bieden tot een structureel gezonde bedrijfsvoering. In het bijzonder de huidige spreiding over vier locaties, de nood aan een verduurzaming van Centre Céramique na 20 jaar intensief gebruik en de verouderde voorziening in Maartenspoort belemmeren de instelling nu om optimaal te functioneren volgens bedrijfsmatig gezonde uitgangspunten.

De toekomst van het Natuurhistorisch Museum wordt onderzocht in het kader van de perspectieven van de ENCI-groeve en de overgangszone (zie coalitieakkoord); De voorbereidingen voor de aanpak van de locatie Herbenusstraat zijn gestart. Doel is om eind 2019 helemaal klaar te zijn voor de huidige en toekomstige functie als werkplaats voor amateurkunstwerk; Centre Céramique is na 20 jaar functioneren, de grote veranderingen in de bibliotheekfunctie en de sterke groei als centrale ontmoetingsplek (in de eerste plaats bij jongeren en studenten) voor het verwerven en actief toepassen van kennis nadrukkelijk aan een update toe. Vooral de huidige muziekschool in St.-Maartenspoort beantwoordt niet meer aan de huidige eisen en kent leegstand.

Het college legde vanaf 2017 de prioriteit bij het oplossen van de structurele problemen van de muziekschool en bij een doorkijk naar alternatieve huisvestingsmogelijkheden voor de muziekschool. Die doorkijk was ook aan de orde door het verzoek van Zuyd Hogeschool om mee te werken aan een onderzoek naar de haalbaarheid van een hotelinitiatief op de huidige locatie St.-Maartenspoort.

Het hotelinitiatief St. Maartenspoort/ Fr. Romanusweg/ St. Maartenslaan:

Parallel aan het transitieproces heeft de gemeente in februari 2017 een intentieovereenkomst gesloten met Zuyd Hogeschool en initiatiefnemer HLDI/Van Wijnen om de haalbaarheid te onderzoeken voor ontwikkeling van een tophotel op de locatie St. Maartenspoort 2/ Fr. Romanusweg 90/ St. Maartenslaan 52.

Gemeente is betrokken als eigenaar van het pand St. Maartenspoort 2 (muziekschool) en indirect voor de dislocatie van IKC Wyck (St. Maartenslaan 52). Zuyd Hogeschool is betrokken als eigenaar van de locatie Fr. Romanusweg 52 (Jazz Conservatorium). Betreffende intentieovereenkomst is meermaals verlengd om de noodzakelijke haalbaarheidsonderzoeken te kunnen afronden. Per 1 september 2018 is de intentieovereenkomst verlopen. Dit vooral naar aanleiding van het besluit van

Zuyd Hogeschool dat de businesscase voor haar ruimtelijk en financieel niet haalbaar blijkt. Dit besluit geeft de situatie dat de ontwikkeling van het hotel zoals voorzien vooralsnog geen doorgang kan vinden.

De haalbaarheidsstudie vanuit de gemeente was gericht op alternatieve huisvesting voor muziekschool Kumulus en de dislocatie van IKC Wyck. De resultaten van deze studie geven inzicht dat inpassing van de muziekschool in Centre Céramique haalbaar is.

Gewenste situatie

Zoals hoger geschetst is er een directe relatie tussen de geactualiseerde missie en visie en de huisvesting: de uitgesproken ambities vragen om adequate en flexibele voorzieningen, die ook de verbinding tussen de kernkwaliteiten in de praktijk mogelijk maken.

Voor het programma van eisen van Kumulus Muziekschool Maastricht zijn daarom verschillende scenario's onderzocht. Zo is er gestudeerd op de variant Timmerfabriek, inzet van tijdelijke locaties en het meest recent op de variant van samenwerking en het integratie in Centre Céramique.

Inhoudelijk heeft deze laatste inpassing de voorkeur:

- Centre Céramique is de natuurlijke plek waar ontdekken, beleven en leren (talentontwikkeling) samenkomt. Eén centrale locatie, laagdrempelig en met een duidelijk gezicht in de stad. Dit krachtig huis lijkt de aangewezen plek voor meer cultureel aanbod. Kumulus Muziekschool Maastricht krijgt hier haar toekomstbestendige plek.
- Bijkomend effect bij dit scenario is dat het exploitatievoordeel ook ruimte geeft om het Centre Céramique 7 dagen per week te openen voor al haar klanten. Een langdurig gekoesterde wens die past binnen de nieuwe missie en visie.
- Er komt in deze variant veel meer ruimte voor de publiektoegankelijke functies (stadshal en exposities) en voor het ontsluiten van ons cultureel erfgoed. De depotfunctie blijft intact.
- De bibliotheekfunctie wordt uitnodigend en compact op drie verdiepingen geconcentreerd.
- Ook inhoudelijk verwante partners als RTV-Maastricht en Maastricht International Centre (MIC) worden straks meer zichtbaar gepositioneerd.
- Er ontstaat in Centre Céramique ruimte voor het huidige en toekomstig aanbod, de wensen van gebruikers en de benodigde faciliteiten voor het betrokken personeel. Om vanuit de

transitie recht te doen aan de ambities van Kumulus en Centre Céramique is ook onderzocht hoe het gebouw Centre Céramique in de toekomst optimaal kan meebewegen. Dat vraagt om aanpassingen in bereikbaarheid in het gebouw, toegankelijkheid, duurzaamheid en passende werkplekken voor personeel.

In de bijlage B_3 vindt u een impressie van de voorziene integratie van Kumulus Muziekschool Maastricht en aanpassingen van Centre Céramique. Hiermee kunnen we het Centre Céramique, met Muziekschool, toekomstbestendig maken. De bestaande voorziening in de Herbenusstraat blijft gehandhaafd: die voldoet na de aanpak aan alle wensen op het vlak van programmering en gebruik en kan blijven fungeren als werkplaats voor de overige kunstvormen.

Deze integratie van de muziekschool in Centre Céramique is in tijd haalbaar. De eerste berekeningen van de totale investering wijzen op een bedrag van € 7,7 miljoen.

Om alle aannames te toetsen is het noodzakelijk om met de architect tot een Definitief Ontwerp (DO) te komen. Op basis van dit DO zal in het tweede kwartaal een nieuw besluit aan de raad voorgelegd worden.

Tijdspad

Na de vaststelling van de geactualiseerde missie en visie en na het instemmen met het gevraagde voorbereidingskrediet wordt de integratie van de muziekschool in Centre Céramique en de verduurzaming van de voorziening verder uitgewerkt in samenwerking met de architect van het Centre Céramique, dhr. Jo Coenen.

Verwachting is dat in het eerste kwartaal van 2019 het definitief ontwerp gereed kan zijn. Dit wordt dan in het tweede kwartaal van 2019 in de vorm van een nieuw raadsvoorstel inclusief dekking aan de raad voorgelegd. Indien de raad dan instemt, kan begonnen worden met het opstellen van het bestek en volgt aanbesteding. Doorkijk nu is dat er voor de realisatie vanaf het raadsbesluit in het tweede kwartaal ongeveer 1 jaar nodig is. Insteek is om de muziekschool prioriteit te geven in het proces. Afhankelijk van een goed verhuismoment in één van de schoolvakanties wordt integratie van de muziekschool uitgevoerd in de zomervakantie 2020. In Centre Céramique “blijft de winkel open tijdens de verbouwing”. Bezoekers worden veilig ontvangen en voorzieningen zijn zoveel mogelijk bruikbaar. Kumulus Muziekschool

Maastricht blijft functioneren op haar huidige plek aan St.-Maartenspoort totdat de nieuwe huisvesting gereed is.

Toekomst locatie St.-Maartenspoort

Voor de locatie St.-Maartenspoort zal in kaart worden gebracht wat een wenselijke nieuwe invulling is. Hierbij wordt gekeken naar ruimtevragen vanuit initiatieven alsook de mogelijkheid tot verkoop. Hiervoor kan de termijn worden benut vanaf deze besluitvorming tot aan daadwerkelijke verhuizing Muziekschool. Mocht ter overbrugging na het vertrek van de Muziekschool leegstandsbeheer nodig zijn, dan worden deze kosten voor Vastgoed geraamd op € 30.000 per jaar (los van huurderiving).

Er is reeds interesse getoond in het pand, waardoor de verwachting is dat herbestemming of verkoop een reële optie is.

Indicatoren.

In het kader van de Innovatieagenda Cultuur is een eerste wetenschappelijk onderzoek verricht naar de cultuurbeoefening, cultuurdeelname en de cultuurwaardering in Maastricht (2017). Dit onderzoek, uitgevoerd door TOUT Maastricht, Maastricht University en Research2Evolve wijst uit dat meer dan 2/3 van de Maastrichtenaren actief deelneemt aan cultuur en zelf cultuur maakt. Dit is boven het landelijk gemiddelde. Daarnaast werd vastgesteld dat 2/3 van de actieve beoefenaars dat doet buiten verenigingsverband. Zingen en een instrument bespelen, tekenen en schilderen en film en videokunst zijn de meest beoefende kunstvormen.

De actieve participatie is hoog op jonge leeftijd (tot 12 jaar) mede door het aanbod op school en buitenschools (ook via aanbod van onze instelling). Daarna neemt de participatiegraad gestaag af. In het bijzonder voor het activeren van jongeren tot 19 jaar en van ouderen ligt er een grote uitdaging voor onze gemeentelijke cultuurinstelling Centre Céramique – Kumulus – NHMM.

Door de voorgestelde actualisering van de missie en visie en door integratie van de muziekschool kan Centre Céramique – Kumulus – NHMM bijdragen aan het behoud en waar mogelijk de groei van deze hoge participatiegraad.

2. Argumenten.

De gebruiker staat in dit voorstel centraal: de missie en visie draait het perspectief om en plaatst Centre Céramique, Kumulus en NHMM als reisgids en reisgezel midden in de samenleving en in het rijke cultuurleven van de stad. De actieve cultuurdeelname heeft ook een positief effect op de sociale cohesie

en op de mentale en fysieke gezondheid van de Maastrichtenaar: cultuur maken in al zijn vormen brengt jong en oud in de eigen omgeving of in de cultuurinstelling bij elkaar, zet ook letterlijk aan tot bewegen (bijv. dansen of zingen voor ouderen), en opent de blik op de wereld buiten de eigen huiskamer. Centre Céramique – Kumulus - NHMM is onze centrale gemeentelijke voorziening op dit vlak en draagt sinds jaar en dag bij aan die hoge participatiegraad. Onze cultuurinstelling draagt daarmee ook bij aan de ambitie van Maastricht als aantrekkelijke stad en aan de realisering van de bredere ambities uit het coalitieakkoord (gezonde stad en sociale en saamhorige stad).

Door een goede vertaling van die ambitie in huisvesting krijgt de Maastrichtenaar straks:

- Een goed gefaciliteerde, moderne muziekschool in het souterrain van Centre Céramique;
- Multifunctionele ruimtes in het souterrain van Centre Céramique die ook overdag te gebruiken zijn door de overige bezoekers;
- Goede faciliteiten voor de huidige gebruikers van St. -Maartenspoort (verenigingen): zowel repeteren als uitvoeren (in de stadshal) wordt in Centre Céramique mogelijk;
- Goede afspraken met de Muziekgieterij om de verbinding met onze pop-jazz afdeling te versterken en gebruik te maken van elkaars mogelijkheden;
- Een bibliotheek die voldoet aan de eisen en wensen van deze tijd;
- Een bibliotheek waar actief de verbinding wordt gezocht tussen moderne en historische collecties;
- Meer ruimte voor ontmoeting, exposities en het ontsluiten van de erfgoedcollecties;
- Stadshal met nieuw élan en veel meer ruimte voor expositie;
- Een nóg levendiger Centre Céramique, elke dag geopend (7 dagen per week);
- Betere dienstverlening.

3. Alternatieven.

College en raad hebben in het coalitieakkoord gekozen voor meer grip en sturing op de organisatorische en inhoudelijke ontwikkeling van onze culturele instellingen. Deze instellingen moeten een actieve rol blijven spelen in onze stedelijke ambities als ontspannen en onbegrensde stad. Vooralsnog betekent dit ook dat college en raad Centre Céramique, Kumulus en NHMM blijven zien als belangrijke beleidsinstrumenten voor het realiseren van de doelstellingen. Daar hoort naast een geactualiseerde missie en visie ook adequate huisvesting bij.

Voor de huisvesting van Kumulus Muziekschool Maastricht zijn verschillende alternatieven onderzocht. De meest relevante zijn huisvesting in Centre Céramique en huisvesting in de Timmerfabriek.

Voornaamste argumenten bij de afweging om te komen tot voorkeur voor integratie van Kumulus Muziekschool Maastricht in Centre Céramique zijn:

- De versterking van zowel muziekschool, alsook Centre Céramique die ontstaat als er 1 gezamenlijke plek is voor bezoekers, programmering en personeel. Dat geeft veel kansen. Er is nu *momentum* om deze versterking ook daadwerkelijk te bestendigen met passende huisvesting en voorzieningen.
- Integratie in Centre Céramique geeft de mogelijkheid om 1 locatie af te stoten. Dat geeft financieel ruimte en heeft een positieve impact op de exploitatie. Bij integratie in de Timmerfabriek zou de ene locatie ingewisseld worden voor de andere en blijven exploitatielasten voor een dergelijke locatie bestaan.
- Integratie van de muziekschool in Centre Céramique biedt ook de kans om de huidige of nieuwe amateurmuziekverenigingen te blijven faciliteren (repetities en uitvoering).
- Het organiseren van optredens van de cursisten popmuziek in de Timmerfabriek blijft ook bij deze keuze mogelijk, door voortzetting van de huidige samenwerking met de Muziekgieterij.

Rest nog het alternatief van *niets* veranderen. Dat is onwenselijk. Kumulus Muziekschool Maastricht wil graag een aanbod bieden van deze tijd, dat vraagt om flexibele ruimtes, meer dynamiek en andere voorzieningen die gemakkelijker kunnen worden gevonden in het Centre Céramique. Mocht de muziekschool toch behouden moeten blijven op de locatie St. Maartenspoort, daterend van de jaren '20 van de vorige eeuw, dan kan dit niet zonder ook die locatie grondig te gaan verbouwen. Ook is er veel overvloedige ruimte die afgestoten zal moeten worden.

Voor Centre Céramique geldt in dit nulsценario ook dat er overvloedige ruimte blijft. De huidige functies beslaan immers niet volledige oppervlakte van het gebouw. In dit scenario zullen deze overvloedige vierkante meters ingevuld moeten worden door verhuur aan externe partijen die geen relatie hebben

met de culturele functie. Bovendien is er ook in het Centre Céramique een verbouwingsvraagstuk aan de orde: na 20 jaar gebruik zijn er aanpassingen noodzakelijk inzake flexibiliteit, toegankelijkheid en duurzaamheid.

Bij integratie van de muziekschool in de Timmerfabriek in plaats van in Centre Céramique, zowel als bij het voortzetten van de huidige situatie blijven in totaal 4 locaties drukken op de totale financiën van de culturele instelling Kumulus - Centre Céramique - NHMM.

4. Financiën.

De eerste berekening van de totale investering wijst op een bedrag van € 7,7 miljoen (prijspeil 2018). De investering kan straks voor € 6,35 miljoen worden gedekt door inzet van bestaande exploitatiemiddelen en het exploitatievoordeel dat ontstaat bij het verlaten van de locatie St.- Maartenspoort. Er rest dan nog een tekort van € 1,35 miljoen. Dit bedrag is reeds gereserveerd in het MJIP n.a.v. de Begroting 2019. Om tot een DO en tot een uitvoeringsgereed ontwerp te komen dat later aan de raad wordt voorgelegd, worden aan de voorziene kosten gemaakt en ingecalculerd, zowel intern als door de architect. De opbouw van deze kosten is als volgt:

Kosten architect		
Quickscan	€	6.000
Fase1 Voorlopig Ontwerp	€	87.750
Fase 2 Definitief Ontwerp	€	117.000
Fase 3 Technisch Ontwerp / Bestek	€	175.500
Totaal	€	386.250
Interne projectkosten		
Quickscan	€	14.000
Planuitwerking Voorlopig Ontwerp	€	36.000
Planuitwerking Definitief Ontwerp	€	35.000
Bouwvoorbereiding	€	48.000
Overige projectbegeleiding	€	45.000
Totaal	€	163.000
Onvoorzien		

Ca.10 % bovenop totale voorbereidingskosten	€	55.000
Algemeen totaal	€	600.000

De raad wordt in dit besluit gevraagd een voorbereidingskrediet te voteren van € 600.000. Dekking van het voorbereidingskrediet gebeurt uit de reservering van € 1,35 miljoen in het MJIP die is vastgelegd in de Begroting 2019.

5. Vervolg.

Na vaststelling van dit raadsbesluit zal de missie en visie door de directie van onze culturele instelling geïmplementeerd worden en wordt het Definitief Ontwerp voor de integratie van Kumulus Muziekschool in Centre Céramique uitgewerkt. Vervolgens legt het college een nieuw voorstel aan de raad voor in het tweede kwartaal van 2019. Als de raad instemt met het Definitief Ontwerp, dan kan de uitvoering aanbesteed kan worden. De uitvoering van de werken vindt dan plaats vanaf medio 2019 tot medio 2020. Na de integratie wordt de ruimte, die nu in St.- Maartenspoort wordt gebruikt, afgestoten. Toekomstig gebruik van deze locatie, of verkoop, wordt door Vastgoed verder invulling gegeven.

6. Participatie

Sinds medio 2017 is intensief met de raad gesproken over de toekomst van onze gemeentelijke cultuurinstelling: via de raads werkgroep is de koers aangescherpt (de gebruiker centraal) en is het college gevraagd de instelling toekomstbestendig te maken.

Ook het personeel is intensief betrokken bij het tot stand komen van de nieuwe missie en visie en bij de verkenning van het nieuwe concept voor Centre Céramique en voor de muziekschool: de voorgestelde stappen beantwoorden aan de wijze waarop in de toekomst door het personeel een zo optimale dienstverlening aan het publiek geleverd kan worden.

Op basis van het DO zal de raad zich opnieuw kunnen uitspreken.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

P.J. Buijtels.

De Burgemeester,

J.M. Penn-te Strake.

Bijlage 1.

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d.27-11-2018., organisatieonderdeel BO Economie en Cultuur, no. 2018-37560;

gelet op de bespreking in de stads- en informatieronde d.d. 11-12-2018 en raadsronde d.d. 15-01-2019;

BESLUIT:

1. De geactualiseerde missie en visie van Centre Céramique - Kumulus – NHMM vast te stellen.
2. Een voorbereidingskrediet van € 600.000 te voteren voor de uitwerking van de integratie van Kumulus Muziekschool Maastricht in Centre Céramique.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van 29 januari 2019

de griffier,

de voorzitter,

Raadsbesluit

uitvoeren van deze missie en visie mogelijk maken. Daarom wordt de raad ook gevraagd in te stemmen met de uitwerking van de fysieke integratie van de muziekschool in Centre Céramique. In het tweede kwartaal van 2019 zal op basis van het DO een nieuw besluit aan de raad voorgelegd worden.

Beslispunten

De raad besluit:

1. De geactualiseerde missie en visie van Centre Céramique - Kumulus – NHMM vast te stellen.
2. Een voorbereidingskrediet van € 600.000 te voteren voor de uitwerking van de integratie van Kumulus Muziekschool Maastricht in Centre Céramique.

1. Aanleiding, bevoegdheden en context.

Geactualiseerde missie en visie als fundament onder de transitie

De gemeentelijke culturele instelling Centre Céramique – Kumulus - NHMM vormt een belangrijke sokkel onder het gemeentelijk cultuurbeleid. In het bijzonder de wijze waarop via deze instelling de actieve cultuurparticipatie, de talentontwikkeling, de kennisverwerving en beleving van onze geschiedenis vorm krijgt, staat centraal in de keuze van Maastricht om deze cultuurfuncties zelf te organiseren.

Eigen recent onderzoek naar de cultuurbeoefening, cultuurdeelname en de cultuurwaardering in Maastricht (2017) wijst uit dat meer dan 2/3 van de Maastrichtenaars actief deelneemt aan cultuur of zelf cultuur maakt (zie ook 'Indicatoren'). Dit is boven het landelijk gemiddelde. Bovendien heeft die actieve cultuurdeelname een groot positief effect op de sociale cohesie en op de mentale en fysieke gezondheid van de Maastrichtenaar: cultuur maken in al zijn vormen brengt jong en oud in de eigen omgeving of in de cultuurinstelling bij elkaar, zet ook letterlijk aan tot bewegen (bijv. dansen of zingen voor ouderen), en opent de blik op de wereld buiten Maastricht. Centre Céramique – Kumulus -NHMM is onze centrale gemeentelijke voorziening op dit vlak en draagt sinds jaar en dag bij aan die hoge participatiegraad. Onze cultuurinstelling draagt daarmee ook rechtstreeks bij aan de realisering van de ambities uit het coalitieakkoord (aantrekkelijke stad, gezonde stad en sociale en saamhorige stad).

Centre Céramique - Kumulus - NHMM is in volle transitie: sinds de opdracht van de raad uit 2013 is de interne fusie gerealiseerd. Eind 2017 is in de Dienstverleningsovereenkomst 2018 tussen beleid

en de instelling een eerste missie en visie vastgelegd en is de organisatie aangepast aan deze nieuwe uitgangspunten. Ook de nieuwe programmering is integraal opgepakt.

Vanaf april 2017 is door de raad via een startbesluit en een raadsbesluit een raads werkgroep transitie ingesteld die de transitie in kaart bracht, de gewenste ontwikkeling formuleerde en het college adviseerde om in 2018 snel werk te maken van duurzame oplossingen (zie eindrapportage raads werkgroep transitie Centre Céramique, Kumulus en Natuurhistorisch Museum, maart 2018).

In de motie van 3 juli 2018 heeft de raad het college gevraagd een geactualiseerde missie en visie voor te leggen. Deze liggen nu ter vaststelling voor (Bijlage B_2). Kern van deze geactualiseerde missie is de omkering van het oude perspectief: we beschrijven de gewenste rol en betekenis van Centre Céramique – Kumulus - NHMM in en voor de stad. Van daaruit formuleren we onze vier kernkwaliteiten en vertalen we die ook naar de wijze waarop we onze voorzieningen, organisatie en activiteiten willen organiseren.

Centraal in de missie en visie staat het cultureel potentieel van elke Maastrichtenaar. Centre Céramique – Kumulus - NHMM worden de gids en reisgezel voor het culturele avontuur dat elke Maastrichtenaar kan aangaan in en met deze stad. Van historie tot experiment, van amateur tot professional of wetenschapper, ze kunnen bij de instelling terecht voor coaching, ondersteuning, een podium en voor kennis. We verbinden en verrassen en stimuleren de verwondering en zetten in op de kracht van de verbeelding. Deze missie en visie is geformuleerd op hoofdlijnen. Jaarlijks wordt de praktische uitwerking vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst.

Huisvesting op maat van de missie en visie

De huisvesting van (onderdelen van) onze culturele instelling Centre Céramique - Kumulus - NHMM moet voortvloeien uit de visie en ambitie: het streven naar een nieuwe, integrale programmering op het thema cultuurparticipatie (van bibliotheekfunctie, over centrum voor amateurkunsteducatie tot schatkamer voor ons erfgoed) bepaalt plaats en vorm van de toekomstige voorzieningen. Er is behoefte aan vernieuwing van het aanbod, intensievere samenwerking met elkaar en partners in de stad, duidelijke rollen, centrale ontmoetingsplekken, werkruimtes en podia en tegelijkertijd ook aansluiting in de buurten.

Die huisvesting moet niet alleen bijdragen aan het realiseren van de doelen uit de missie en visie, maar moet de instelling ook de mogelijkheid bieden tot een structureel gezonde bedrijfsvoering. In het bijzonder de huidige spreiding over vier locaties, de nood aan een verduurzaming van Centre Céramique na 20 jaar intensief gebruik en de verouderde voorziening in Maartenspoort belemmeren de instelling nu om optimaal te functioneren volgens bedrijfsmatig gezonde uitgangspunten.

De toekomst van het Natuurhistorisch Museum wordt onderzocht in het kader van de perspectieven van de ENCI-groeve en de overgangszone (zie coalitieakkoord); De voorbereidingen voor de aanpak van de locatie Herbenusstraat zijn gestart. Doel is om eind 2019 helemaal klaar te zijn voor de huidige en toekomstige functie als werkplaats voor amateurkunstwerk; Centre Céramique is na 20 jaar functioneren, de grote veranderingen in de bibliotheekfunctie en de sterke groei als centrale ontmoetingsplek (in de eerste plaats bij jongeren en studenten) voor het verwerven en actief toepassen van kennis nadrukkelijk aan een update toe. Vooral de huidige muziekschool in St.-Maartenspoort beantwoordt niet meer aan de huidige eisen en kent leegstand.

Het college legde vanaf 2017 de prioriteit bij het oplossen van de structurele problemen van de muziekschool en bij een doorkijk naar alternatieve huisvestingsmogelijkheden voor de muziekschool. Die doorkijk was ook aan de orde door het verzoek van Zuyd Hogeschool om mee te werken aan een onderzoek naar de haalbaarheid van een hotelinitiatief op de huidige locatie St.-Maartenspoort.

Het hotelinitiatief St. Maartenspoort/ Fr. Romanusweg/ St. Maartenslaan:

Parallel aan het transitieproces heeft de gemeente in februari 2017 een intentieovereenkomst gesloten met Zuyd Hogeschool en initiatiefnemer HLDI/Van Wijnen om de haalbaarheid te onderzoeken voor ontwikkeling van een tophotel op de locatie St. Maartenspoort 2/ Fr. Romanusweg 90/ St. Maartenslaan 52.

Gemeente is betrokken als eigenaar van het pand St. Maartenspoort 2 (muziekschool) en indirect voor de dislocatie van IKC Wyck (St. Maartenslaan 52). Zuyd Hogeschool is betrokken als eigenaar van de locatie Fr. Romanusweg 52 (Jazz Conservatorium). Betreffende intentieovereenkomst is meermaals verlengd om de noodzakelijke haalbaarheidsonderzoeken te kunnen afronden. Per 1 september 2018 is de intentieovereenkomst verlopen. Dit vooral naar aanleiding van het besluit van

Zuyd Hogeschool dat de businesscase voor haar ruimtelijk en financieel niet haalbaar blijkt. Dit besluit geeft de situatie dat de ontwikkeling van het hotel zoals voorzien vooralsnog geen doorgang kan vinden.

De haalbaarheidsstudie vanuit de gemeente was gericht op alternatieve huisvesting voor muziekschool Kumulus en de dislocatie van IKC Wyck. De resultaten van deze studie geven inzicht dat inpassing van de muziekschool in Centre Céramique haalbaar is.

Gewenste situatie

Zoals hoger geschetst is er een directe relatie tussen de geactualiseerde missie en visie en de huisvesting: de uitgesproken ambities vragen om adequate en flexibele voorzieningen, die ook de verbinding tussen de kernkwaliteiten in de praktijk mogelijk maken.

Voor het programma van eisen van Kumulus Muziekschool Maastricht zijn daarom verschillende scenario's onderzocht. Zo is er gestudeerd op de variant Timmerfabriek, inzet van tijdelijke locaties en het meest recent op de variant van samenwerking en het integratie in Centre Céramique.

Inhoudelijk heeft deze laatste inpassing de voorkeur:

- Centre Céramique is de natuurlijke plek waar ontdekken, beleven en leren (talentontwikkeling) samenkomt. Eén centrale locatie, laagdrempelig en met een duidelijk gezicht in de stad. Dit krachtig huis lijkt de aangewezen plek voor meer cultureel aanbod. Kumulus Muziekschool Maastricht krijgt hier haar toekomstbestendige plek.
- Bijkomend effect bij dit scenario is dat het exploitatievoordeel ook ruimte geeft om het Centre Céramique 7 dagen per week te openen voor al haar klanten. Een langdurig gekoesterde wens die past binnen de nieuwe missie en visie.
- Er komt in deze variant veel meer ruimte voor de publiektoegankelijke functies (stadshal en exposities) en voor het ontsluiten van ons cultureel erfgoed. De depotfunctie blijft intact.
- De bibliotheekfunctie wordt uitnodigend en compact op drie verdiepingen geconcentreerd.
- Ook inhoudelijk verwante partners als RTV-Maastricht en Maastricht International Centre (MIC) worden straks meer zichtbaar gepositioneerd.
- Er ontstaat in Centre Céramique ruimte voor het huidig en toekomstig aanbod, de wensen van gebruikers en de benodigde faciliteiten voor het betrokken personeel. Om vanuit de

transitie recht te doen aan de ambities van Kumulus en Centre Céramique is ook onderzocht hoe het gebouw Centre Céramique in de toekomst optimaal kan meebewegen. Dat vraagt om aanpassingen in bereikbaarheid in het gebouw, toegankelijkheid, duurzaamheid en passende werkplekken voor personeel.

In de bijlage B_3 vindt u een impressie van de voorziene integratie van Kumulus Muziekschool Maastricht en aanpassingen van Centre Céramique. Hiermee kunnen we het Centre Céramique, met Muziekschool, toekomstbestendig maken. De bestaande voorziening in de Herbenusstraat blijft gehandhaafd: die voldoet na de aanpak aan alle wensen op het vlak van programmering en gebruik en kan blijven fungeren als werkplaats voor de overige kunstvormen.

Deze integratie van de muziekschool in Centre Céramique is in tijd haalbaar. De eerste berekeningen van de totale investering wijzen op een bedrag van € 7,7 miljoen.

Om alle aannames te toetsen is het noodzakelijk om met de architect tot een Definitief Ontwerp (DO) te komen. Op basis van dit DO zal in het tweede kwartaal een nieuw besluit aan de raad voorgelegd worden.

Tijdspad

Na de vaststelling van de geactualiseerde missie en visie en na het instemmen met het gevraagde voorbereidingskrediet wordt de integratie van de muziekschool in Centre Céramique en de verduurzaming van de voorziening verder uitgewerkt in samenwerking met de architect van het Centre Céramique, dhr. Jo Coenen.

Verwachting is dat in het eerste kwartaal van 2019 het definitief ontwerp gereed kan zijn. Dit wordt dan in het tweede kwartaal van 2019 in de vorm van een nieuw raadsvoorstel inclusief dekking aan de raad voorgelegd. Indien de raad dan instemt, kan begonnen worden met het opstellen van het bestek en volgt aanbesteding. Doorkijk nu is dat er voor de realisatie vanaf het raadsbesluit in het tweede kwartaal ongeveer 1 jaar nodig is. Insteek is om de muziekschool prioriteit te geven in het proces. Afhankelijk van een goed verhuismoment in één van de schoolvakanties wordt integratie van de muziekschool uitgevoerd in de zomervakantie 2020. In Centre Céramique “blijft de winkel open tijdens de verbouwing”. Bezoekers worden veilig ontvangen en voorzieningen zijn zoveel mogelijk bruikbaar. Kumulus Muziekschool

Maastricht blijft functioneren op haar huidige plek aan St.-Maartenspoort totdat de nieuwe huisvesting gereed is.

Toekomst locatie St.-Maartenspoort

Voor de locatie St.-Maartenspoort zal in kaart worden gebracht wat een wenselijke nieuwe invulling is. Hierbij wordt gekeken naar ruimtevragen vanuit initiatieven alsook de mogelijkheid tot verkoop. Hiervoor kan de termijn worden benut vanaf deze besluitvorming tot aan daadwerkelijke verhuizing Muziekschool. Mocht ter overbrugging na het vertrek van de Muziekschool leegstandsbeheer nodig zijn, dan worden deze kosten voor Vastgoed geraamd op € 30.000 per jaar (los van huurderiving).

Er is reeds interesse getoond in het pand, waardoor de verwachting is dat herbestemming of verkoop een reële optie is.

Indicatoren.

In het kader van de Innovatieagenda Cultuur is een eerste wetenschappelijk onderzoek verricht naar de cultuurbeoefening, cultuurdeelname en de cultuurwaardering in Maastricht (2017). Dit onderzoek, uitgevoerd door TOUT Maastricht, Maastricht University en Research2Evolve wijst uit dat meer dan 2/3 van de Maastrichtenaars actief deelneemt aan cultuur en zelf cultuur maakt. Dit is boven het landelijk gemiddelde. Daarnaast werd vastgesteld dat 2/3 van de actieve beoefenaars dat doet buiten verenigingsverband. Zingen en een instrument bespelen, tekenen en schilderen en film en videokunst zijn de meest beoefende kunstvormen.

De actieve participatie is hoog op jonge leeftijd (tot 12 jaar) mede door het aanbod op school en buitenschools (ook via aanbod van onze instelling). Daarna neemt de participatiegraad gestaag af. In het bijzonder voor het activeren van jongeren tot 19 jaar en van ouderen ligt er een grote uitdaging voor onze gemeentelijke cultuurinstelling Centre Céramique – Kumulus – NHMM.

Door de voorgestelde actualisering van de missie en visie en door integratie van de muziekschool kan Centre Céramique – Kumulus – NHMM bijdragen aan het behoud en waar mogelijk de groei van deze hoge participatiegraad.

2. Argumenten.

De gebruiker staat in dit voorstel centraal: de missie en visie draait het perspectief om en plaatst Centre Céramique, Kumulus en NHMM als reisgids en reisgezel midden in de samenleving en in het rijke cultuurleven van de stad. De actieve cultuurdeelname heeft ook een positief effect op de sociale cohesie

en op de mentale en fysieke gezondheid van de Maastrichtenaar: cultuur maken in al zijn vormen brengt jong en oud in de eigen omgeving of in de cultuurinstelling bij elkaar, zet ook letterlijk aan tot bewegen (bijv. dansen of zingen voor ouderen), en opent de blik op de wereld buiten de eigen huiskamer. Centre Céramique – Kumulus - NHMM is onze centrale gemeentelijke voorziening op dit vlak en draagt sinds jaar en dag bij aan die hoge participatiegraad. Onze cultuurinstelling draagt daarmee ook bij aan de ambitie van Maastricht als aantrekkelijke stad en aan de realisering van de bredere ambities uit het coalitieakkoord (gezonde stad en sociale en saamhorige stad).

Door een goede vertaling van die ambitie in huisvesting krijgt de Maastrichtenaar straks:

- Een goed gefaciliteerde, moderne muziekschool in het souterrain van Centre Céramique;
- Multifunctionele ruimtes in het souterrain van Centre Céramique die ook overdag te gebruiken zijn door de overige bezoekers;
- Goede faciliteiten voor de huidige gebruikers van St. -Maartenspoort (verenigingen): zowel repeteren als uitvoeren (in de stadshal) wordt in Centre Céramique mogelijk;
- Goede afspraken met de Muziekgieterij om de verbinding met onze pop-jazz afdeling te versterken en gebruik te maken van elkaars mogelijkheden;
- Een bibliotheek die voldoet aan de eisen en wensen van deze tijd;
- Een bibliotheek waar actief de verbinding wordt gezocht tussen moderne en historische collecties;
- Meer ruimte voor ontmoeting, exposities en het ontsluiten van de erfgoedcollecties;
- Stadshal met nieuw élan en veel meer ruimte voor expositie;
- Een nóg levendiger Centre Céramique, elke dag geopend (7 dagen per week);
- Betere dienstverlening.

3. Alternatieven.

College en raad hebben in het coalitieakkoord gekozen voor meer grip en sturing op de organisatorische en inhoudelijke ontwikkeling van onze culturele instellingen. Deze instellingen moeten een actieve rol blijven spelen in onze stedelijke ambities als ontspannen en onbegrensde stad. Vooralsnog betekent dit ook dat college en raad Centre Céramique, Kumulus en NHMM blijven zien als belangrijke beleidsinstrumenten voor het realiseren van de doelstellingen. Daar hoort naast een geactualiseerde missie en visie ook adequate huisvesting bij.

Voor de huisvesting van Kumulus Muziekschool Maastricht zijn verschillende alternatieven onderzocht. De meest relevante zijn huisvesting in Centre Céramique en huisvesting in de Timmerfabriek.

Voornaamste argumenten bij de afweging om te komen tot voorkeur voor integratie van Kumulus Muziekschool Maastricht in Centre Céramique zijn:

- De versterking van zowel muziekschool, alsook Centre Céramique die ontstaat als er 1 gezamenlijke plek is voor bezoekers, programmering en personeel. Dat geeft veel kansen. Er is nu *momentum* om deze versterking ook daadwerkelijk te bestendigen met passende huisvesting en voorzieningen.
- Integratie in Centre Céramique geeft de mogelijkheid om 1 locatie af te stoten. Dat geeft financieel ruimte en heeft een positieve impact op de exploitatie. Bij integratie in de Timmerfabriek zou de ene locatie ingewisseld worden voor de andere en blijven exploitatielasten voor een dergelijke locatie bestaan.
- Integratie van de muziekschool in Centre Céramique biedt ook de kans om de huidige of nieuwe amateurmuziekverenigingen te blijven faciliteren (repetities en uitvoering).
- Het organiseren van optredens van de cursisten popmuziek in de Timmerfabriek blijft ook bij deze keuze mogelijk, door voortzetting van de huidige samenwerking met de Muziekgieterij.

Rest nog het alternatief van *niets* veranderen. Dat is onwenselijk. Kumulus Muziekschool Maastricht wil graag een aanbod bieden van deze tijd, dat vraagt om flexibele ruimtes, meer dynamiek en andere voorzieningen die gemakkelijker kunnen worden gevonden in het Centre Céramique. Mocht de muziekschool toch behouden moeten blijven op de locatie St. Maartenspoort, daterend van de jaren '20 van de vorige eeuw, dan kan dit niet zonder ook die locatie grondig te gaan verbouwen. Ook is er veel overvloedige ruimte die afgestoten zal moeten worden.

Voor Centre Céramique geldt in dit nulsценario ook dat er overvloedige ruimte blijft. De huidige functies beslaan immers niet volledige oppervlakte van het gebouw. In dit scenario zullen deze overvloedige vierkante meters ingevuld moeten worden door verhuur aan externe partijen die geen relatie hebben

met de culturele functie. Bovendien is er ook in het Centre Céramique een verbouwingsvraagstuk aan de orde: na 20 jaar gebruik zijn er aanpassingen noodzakelijk inzake flexibiliteit, toegankelijkheid en duurzaamheid.

Bij integratie van de muziekschool in de Timmerfabriek in plaats van in Centre Céramique, zowel als bij het voortzetten van de huidige situatie blijven in totaal 4 locaties drukken op de totale financiën van de culturele instelling Kumulus - Centre Céramique - NHMM.

4. Financiën.

De eerste berekening van de totale investering wijst op een bedrag van € 7,7 miljoen (prijspeil 2018). De investering kan straks voor € 6,35 miljoen worden gedekt door inzet van bestaande exploitatiemiddelen en het exploitatievoordeel dat ontstaat bij het verlaten van de locatie St.- Maartenspoort. Er rest dan nog een tekort van € 1,35 miljoen. Dit bedrag is reeds gereserveerd in het MJIP n.a.v. de Begroting 2019. Om tot een DO en tot een uitvoeringsgereed ontwerp te komen dat later aan de raad wordt voorgelegd, worden aan de voorzijde kosten gemaakt en ingecalculeerd, zowel intern als door de architect. De opbouw van deze kosten is als volgt:

Kosten architect		
Quickscan	€	6.000
Fase1 Voorlopig Ontwerp	€	87.750
Fase 2 Definitief Ontwerp	€	117.000
Fase 3 Technisch Ontwerp / Bestek	€	175.500
Totaal	€	386.250
Interne projectkosten		
Quickscan	€	14.000
Planuitwerking Voorlopig Ontwerp	€	36.000
Planuitwerking Definitief Ontwerp	€	35.000
Bouwvoorbereiding	€	48.000
Overige projectbegeleiding	€	45.000
Totaal	€	163.000
Onvoorzien		

Ca.10 % bovenop totale voorbereidingskosten	€	55.000
Algemeen totaal	€	600.000

De raad wordt in dit besluit gevraagd een voorbereidingskrediet te voteren van € 600.000. Dekking van het voorbereidingskrediet gebeurt uit de reservering van € 1,35 miljoen in het MJIP die is vastgelegd in de Begroting 2019.

5. Vervolg.

Na vaststelling van dit raadsbesluit zal de missie en visie door de directie van onze culturele instelling geïmplementeerd worden en wordt het Definitief Ontwerp voor de integratie van Kumulus Muziekschool in Centre Céramique uitgewerkt. Vervolgens legt het college een nieuw voorstel aan de raad voor in het tweede kwartaal van 2019. Als de raad instemt met het Definitief Ontwerp, dan kan de uitvoering aanbesteed kan worden. De uitvoering van de werken vindt dan plaats vanaf medio 2019 tot medio 2020. Na de integratie wordt de ruimte, die nu in St.- Maartenspoort wordt gebruikt, afgestoten. Toekomstig gebruik van deze locatie, of verkoop, wordt door Vastgoed verder invulling gegeven.

6. Participatie

Sinds medio 2017 is intensief met de raad gesproken over de toekomst van onze gemeentelijke cultuurinstelling: via de raads werkgroep is de koers aangescherpt (de gebruiker centraal) en is het college gevraagd de instelling toekomstbestendig te maken.

Ook het personeel is intensief betrokken bij het tot stand komen van de nieuwe missie en visie en bij de verkenning van het nieuwe concept voor Centre Céramique en voor de muziekschool: de voorgestelde stappen beantwoorden aan de wijze waarop in de toekomst door het personeel een zo optimale dienstverlening aan het publiek geleverd kan worden.

Op basis van het DO zal de raad zich opnieuw kunnen uitspreken.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

P.J. Buijtels.

De Burgemeester,

J.M. Penn-te Strake.

Bijlage 1.

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d.27-11-2018., organisatieonderdeel BO Economie en Cultuur, no. 2018-37560;

gelet op de bespreking in de stads- en informatieronde d.d. 11-12-2018 en raadsronde d.d. 15-01-2019;

BESLUIT:

1. De geactualiseerde missie en visie van Centre Céramique - Kumulus – NHMM vast te stellen.
2. Een voorbereidingskrediet van € 600.000 te voteren voor de uitwerking van de integratie van Kumulus Muziekschool Maastricht in Centre Céramique.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van 29 januari 2019

de griffier,

de voorzitter,

Raadsbesluit